

Inimestele lähedasem Eesti Linnapiirkondade arendamine

Edendada terviklikku sotsiaalset, majanduslikku ja keskkonnaalast arengut, kultuuripärandit ja julgeolekut linnapiirkondades

Suuremate linnapiirkondade (Tallinn, Tartu, Pärnu ja Ida-Viru) ühine väljakutse on jätkusuutliku elukeskkonna arendamine, keskkonna- ja kliimaküsimuste lahendamine.

Linnapiirkonnad seisavad silmitsi mitmete ebaühtlasest kasvust tulenevate probleemidega (valglinnastumisest ning pendelrändest tingitud liiklussageduse kasv ja õhusaaste; vähenenud bioloogiline mitmekesisus). Elukeskkonna arendamisel on vähe kasutatud uuenduslikke digi- ja rohelahendusi.

Ida-Viru linnapiirkonnad eristuvad teistest linnapiirkondadest kahaneva rahvastiku, kõrgema tööpuuduse ning madala elukondliku kinnisvara väärtuse poolest. Nende arengut piirab alakasutatud alade suur osakaal, baastaristu mahajäämus, ebaühtlane avaliku ruumi kvaliteet ja tänapäevastele nõudmistele mittevastav elamufond.

Üldeesmärgiks on edendada linnapiirkondades terviklikku sotsiaalset, majanduslikku ja keskkonnaalast arengut, säilitada kultuuripärandit ja tugevdada julgeolekut

Toetuse abil on kavas sekkumised eelkõige elukeskkonna arendamiseks, võttes arvesse rahvastiku- ja kliimamuutustega kohandumist ning keskendudes linnapiirkondade poolt kokkulepitud arenguvajadustega tegelemisele.

Linnapiirkondade arenguvajadused seostuvad mitmete Eesti 2035 alaeesmärkidega nagu ruum ja liikuvus, majandus ja kliima, riigivalitsemine, sh:

- liiklusohutu, ligipääsetava ja kestliku linnaruumi rajamine
- kvaliteetse elukeskkonna ja hoonefondi jätkusuutlik ja terviklik uuendamine
- kehalist aktiivsust suurendavad ning tervist toetavad ruumilahendused
- avalike teenuste kättesaadavus, ligipääsetavus ja kvaliteet füüsilises ja/või digiruumis
- erinevate lahenduste ulatuslikum kasutuselevõtt ja planeerimine kliimamuutuste mõjude vähendamiseks ja nendega kohanemiseks, elurikkuse suurendamiseks ja säilitamiseks, elukeskkonna mitmekesistamiseks

Nutikate lahenduste toetamine (toetuskeemi indikatiivne maht 12 mln eurot) võimaldab lahendada linnapiirkondade jaoks aktuaalseid arenguprobleeme ja aitab kaasa rahvusvahelisele konkurentsivõimele.

Kavas on toetada nutikate teenuste ning lahenduste väljatöötamist, testimist ja rakendamist linnapiirkondades (uued e-teenused, suur- ja avaandmete kasutatavus, e-demokraatia/kaasamise lahendused, intelligentsed süsteemid (liiklus, tänavavalgustus, seire) ja rohelahendused).

Ida-Virumaa linnapiirkondade arendamiseks (toetuskeemi indikatiivne maht 23,5 mln eurot) on kavas jätkata füüsilise linnakeskkonna arengu toetamist. Investeerida linnaruumi ja/või avaliku taristu uuendamisse, et muuta linnapiirkonna elukeskkond atraktiivsemaks ja kohanduda rahvastiku vähenemise ning vananemisega.

Täiendavat tähelepanu tuleb pöörata elukondliku kinnisvara tühjenemisega seotud probleemidele, mis tingivad vajaduse muuta linna kompaktsemaks

Arutelu keskendub nutikate lahenduste (sh digi- ja rohelahendused) piloteerimisele linnapiirkondades. Tänu uuenduslike ettevõtete ning teadus-arendusasutuste olemasolule on linnapiirkonnad heaks keskkonnaks testimaks ja rakendamaks innovatiivseid lahendusi linnade elukeskkonna arenguvajaduste lahendamiseks.

Nutikate lahenduste puhul toetatakse lahendusi, mis sisaldavad:

- IKT- või looduspõhiseid komponente;
- produktiivsuse kasvu või ressursisäästu;
- avalike väärtuste saavutamist: kliimaneutraalsus, bioloogiline mitmekesisus, elanike heaolu kasv, elukeskkonna mitmekesistamine.

Toetuskeemi sihtpiirkonnaks on Tallinna, Tartu, Pärnu ja Ida-Virumaa linnapiirkonnad.

Linnapiirkondade tegevuste toetamise aluseks on linnapiirkonna strateegiad, mis seekord koostatakse maakondliku strateegia ühe osana. Oluline on kokku leppida linnapiirkonna tasandi olulisemad arengusuunad.

Iga strateegia juurde koostatakse tegevuskava, mis sisaldab linnapiirkonna arenguideid tegevuste kogumi tasandil. Sõelutakse välja võimalikud ideed, mis valdkondades või aladel nutikate lahenduste pilootprojekte rakendada.

Järgnevad rakendusüksuse poolt korraldatavad projektide rahastamise taotlusvoorud. Nutikate lahenduste puhul oodatakse partnerite kaasamist, võimalikud ja soodustatud on linnapiirkondade ühised koostööprojektid.

Toetust antakse üldise paremusjärjestuse alusel, arvesse võetakse regionaalse tasakaalu komponenti. Tulemusi mõõdetakse lahenduste kasutajate arvu või lahenduste mõjupiirkonnas elavate inimeste arvu näitajate kaudu.

- Mis on olulisemad märksõnad, mis toimis ja mis ei toimunud 2014-2020 perioodi linnaarengu meetmete rakendamisel. Millega peaks uue perioodi linnameetmete kavandamisel ja elluviimisel kindlasti arvestama?
- Mis on need valdkonnad, kus linnapiirkonnas nutikaid lahendusi katsetada ja piloteerida? Kas toetada lahendusi, mis on esmakordsed või uuenduslikud Eestis, konkreetsetes linnapiirkonnas või konkreetsetes projektiga hõlmatud piirkonnas?
- Kuidas kaasata linnapiirkonna arendusprojektide elluviimisse partnereid (ettevõtjaid, kodanikuühendusi, teadusasutusi jm)? Mis on need valdkonnad, kus on koostööks nendega suurim potentsiaal? Kuidas motiveerida linnapiirkondade koostööd innovatiivsete lahendusteni piloteerimisel?
- Kuidas korraldada tegevuste valikut parimate ideede, sünergiate ja lahendusteni jõudmiseks? Millist tuge linnapiirkonnad tegevuste kavandamisel ning valikul vajavad?

Eesti
tuleviku heaks

Euroopa Liit
Euroopa struktuuri-
ja investeerimisfondid

rahastatud
EL NextGenerationEU
poolt

